

Til lovforslag nr. L 161. Betænkning afgivet af det politisk-økonomiske udvalg den 28. marts 1985

Betænkning

over

Forslag til lov om ligestilling mellem mænd og kvinder ved udpegning af medlemmer til offentlige udvalg, kommissioner o.lign.

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til statsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Disse svar er optrykt som bilag til denne betænkning.

Der er endvidere modtaget skriftlige henvendelser fra Dansk Arbejdsgiverforening og Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd.

Udvalget finder, at afgrænsningen af udvalg, som er omfattet af loven, er vanskelig, og forstår formuleringen »udvalg af samfundsmæssig betydning« på den måde, at alene udvalg, som helt overvejende er af teknisk-administrativ karakter, kan være undtaget. Udvalget har den opfattelse, at dette kun i begrænset omfang vil være tilfældet.

Udvalget har hæftet sig ved statsministerens besvarelse af spørgsmål 2 om, hvad der forstås ved en afbalanceret sammensætning.

Udvalget ønsker at fremhæve, at med blot 1 kvinde/mand repræsenteret i et udvalg med mere end tre medlemmer, er bestemmelsen i § 1 ikke opfyldt.

Udvalget finder, at anvendelsen af undtagelsesbestemmelsen kan være begrundet i, at

medlemmer skal repræsentere valgte, men ikke ansatte fra f.eks. organisationer, og udvalget understreger, at der hver gang skal en særskilt begrundelse til.

Udvalget ønsker at understrege vigtigheden af, at statsministeriet ikke kun skal underrettes, men sikres tid og mulighed for at reagere. Statsministeriet skal sikres mulighed for at kontakte den minister, der er ansvarlig for udvalgets nedsættelse, om en fornyet udvalgssammensætning eller en begrundelse for, at sammensætningen af udvalget ikke er kønsmæssigt afbalanceret.

Hvor undtagelsesbestemmelsen bruges og udvalget derfor ikke er kønsmæssigt ligeligt sammensat, finder det politisk-økonomiske udvalg det nødvendigt med en udtalelse fra statsministeriet til den pågældende fagminister.

Såfremt resultaterne, der opnås med dette lovforslag, ikke svarer til forventningerne, mener udvalget, at det bliver nødvendigt, at folketinget igen behandler problemstillingen.

Herefter indstiller *udvalget* lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Knud Østergaard (KF) nfm.d. Collet (KF) Gammelgaard (KF)

Ole Bernt Henriksen (KF) Povl Brøndsted (V) Ivar Hansen (V) Brusvang (CD)

Steffensen (KrF) Svend Auken (S) Ritt Bjerregaard (S) Ivar Nørgaard (S) fmd.

Bet. o. lovf. vedr. ligestilling mellem mænd og kvinder

Anker Jørgensen (S) Helle Degn (S) Henning Rasmussen (S) Ingerlise Koefoed (SF)

Ole Henriksen (SF) Niels Helveg Petersen (RV)

Partierne VS, FP og FD havde ikke medlemmer i udvalget.

Udvalgets spørgsmål til statsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmål 1:

Hvordan skal udtrykket »af samfundsmæssig betydning« fortolkes, jfr. § 1?

Svar:

Det er ikke muligt at fremkomme med en entydig definition, der kan anvendes til afgrænsning af de i lovforslaget omhandlede udvalg i forhold til udvalg med arbejdsopgaver af teknisk/administrativ karakter. Det er hensigten, at lovforslaget skal omfatte udvalg med væsentlige samfundsrelevante arbejdsopgaver, d.v.s. forberedelse af lovgivning og administrative forskrifter, der vil få indflydelse på borgernes levevilkår, eller som må anses at have almen interesse samt forberede samfundsplanlægning, som vil få indflydelse på samfundets struktur eller regulere befolkningens levevis, eller som må anses at have almen interesse.

Som eksempler på udvalg af sådan karakter, kan jeg henvise til den årlige oversigt over ikke-permanente udvalg, der hvert år udarbejdes af statsministeriet til brug for folketinget. Oversigtens indhold af udvalg kan give en vis vejledning i, hvorledes »samfundsmæssig betydning« fortolkes af ministerierne.

Afgørelsen af, hvilke udvalg der henhører under lovforslaget, vil således skulle træffes i hvert enkelt tilfælde af fremtidige udvalgsnedsættelser.

Spørgsmål 2:

Hvorledes afgrænses udvalg m.v. med arbejdsopgaver af administrativ og/eller teknisk karakter, der ikke er omfattet af lovforslaget?

Svar:

Jeg kan henvise til besvarelsen ovenfor, idet afgrænsningen over for udvalgene med

samfundsmæssig betydning må foretages i de konkrete tilfælde.

Som eksempel på teknisk/administrative udvalg kunne nævnes udvalg og råd, som fører regnskabsmæssigt tilsyn, eller som er rent rådgivende inden for tekniske områder.

Spørgsmål 3:

Hvordan skal udtrykket »afbalanceret« sammensætning forstås, når der henses til statsministerens bemærkninger under førstebehandlingen af lovforslaget – at blot der var 1 kvinde i udvalget, har man *ikke* efterlevet loven?

Svar:

Udtrykket afbalanceret skal forstås således, at der skal være et rimeligt forhold mellem mænd og kvinder i udvalgene, idet afgørelsen heraf bl.a. skal have baggrund i overvejelser om, hvorvidt det må anses for vanskeligt at finde frem til kvalificerede udvalgsmedlemmer på grund af arbejdets karakter. Endnu findes der fagområder og organisationer, hvor kvinder ikke er repræsenteret eller kun i ringe omfang. Generelt mener jeg ikke, at udvalget kan anses for at være afbalanceret sammensat, såfremt der kun er ét kvindeligt medlem.

Spørgsmål 4:

Hvilke grunde ser statsministeren til, at man kan fravige bestemmelserne i loven?

Svar:

Som ovenfor nævnt vil undtagelsesbestemelsen i lovforslagets § 2, stk. 2, kunne anvendes i tilfælde, hvor myndigheden eller organisationen ikke har mulighed for at foreslå eller udpege personer af begge køn med de for udvalgsarbejdet fornødne kvalifikationer og/eller sagkundskab. Der vil være myn-

digheder og organisationer, som endnu ikke har mulighed for at lade sig repræsentere med både mænd og kvinder. I visse organisationer er kvinder enten kun i ringe omfang repræsenteret eller ikke indvalgt i de kompetente organer.

Spørgsmål 5:

Hvilken administrativ praksis forestiller statsministeren sig, for at lovens intentioner vil være opfyldt med, at statsministeren blot underrettes?

Svar:

Jeg mener ikke, at lovforslagets § 3 er en »underretningsbestemmelse« med den virkning, at udvalgssammensætningerne blot skal tages til efterretning. Hvis et udvalgs sammensætning forekommer mindre tilfredsstillende, vil jeg drøfte spørgsmålet med den pågældende minister.

Under henvisning til udvalgets skrivelse af 25. marts 1985 (L 161 – bilag 6) vedrørende

spørgsmål 6 i forbindelse med behandlingen af lovforslag om ligestilling mellem mænd og kvinder ved udpegning af medlemmer til offentlige udvalg, kommissioner o.lign. skal jeg oplyse følgende:

Spørgsmål 6:

Hvorledes vurderer statsministeren en administrativ procedure, hvorefter statsministeriet afgiver en udtalelse til den pågældende fagminister i tilfælde, hvor et udvalg ikke er kønsmæssigt ligeligt sammensat, fordi undtagelsesbestemmelsen, jfr. § 2, stk. 2, er bragt i anvendelse?

Svar:

Statsministeriet er indstillet på i tilfælde, hvor lovens undtagelsesbestemmelse i § 2, stk. 2, er anvendt, og hvor udvalget ikke skønnes at være kønsmæssigt afbalanceret sammensat, at afgive en udtalelse om udvalgets sammensætning til den minister, der har nedsat udvalget.